

ZÁSADY JEDNÁNÍ S MLADISTVÝM:

Člověk, který diagnostikuje, vychovává, popřípadě reedukuje a resocializuje, by měl mít na paměti následující zásady práce:

- přizpůsobit své jednání věku jedince a udělat si dobrý obraz o jeho osobnosti (empatie je jednou ze základních vlastností vychovatele),
- snažit se o těsnější kontakt při prvních rozhovorech, tzn. nesedět za velkým úředním stolem, začínat lehčí konverzací o životě, koníčcích, hodnotách,
- přimět jedince k verbalizaci svých problémů i přes negativismus a introverzi,
- naučit se poslouchat, nechat mluvit, být trpělivý a chápavý,
- nebagatelizovat problémy ostatních, každý vnímáme realitu jiným způsobem,
- jednat čestně a otevřeně, nic neskrývat a překrucovat, snažit se jednat srozumitelně, stručně a logicky, nesnažit se pouze bezdůvodně omezovat a segregovat, mít na paměti věkovou vyzrálost jedince,
- mladý člověk musí mít dojem, že o něj máme upřímný zájem a starost, musí vycítit, že mu chceme pomoci,
- je nutné překonat určitou profesní ješitnost a spolupracovat s dalšími odborníky,
- nesmí nás odradit hrubší jednání, je nutné mít na vědomí to, že jinak jednat nedovede,
- snažit se chápat způsob myšlení mladého člověka, podmínky a faktory, které vedou k chování a jednání jemu vlastní.

Jak mluvit s rizikově se chovajícím dospívajícím?

- neautoritativně, jako s partnerem, nemoralizovat, ale naslouchat a diskutovat,
- rozhovor by měl vést ke společnému vypracování postupných kroků k nápravě,
- mladistvému nabízíme pomocnou ruku, spolehlivé vztahy, podpůrné prostředí, pozitivní vzory.

Jak reagovat na rizikové chování dospívajícího?

- podpořit ho v důvěře, že problémy může zvládnout, pokud se pro to rozhodne, a my mu v tom pomůžeme,
- povzbudit ho k otázkám a partnerskému rozhovoru,

- odhalit příčiny jeho rizikového chování, hledat jeho konkrétní rizikové a ochranné faktory a pokusit se mu pomoci (rizikové odstraňovat, ochranné posilovat),
- neorientovat se na zákazy, ale na jeho vlastní rozhodnutí a zodpovědnost (často slyší na argument, že ho rizikové chování zbaví svobody a volnosti),
- v rámci pozitivní motivace poukázat na následky rizikového chování.

Prevence ve škole je dána:

- Metodickým pokynem MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních (č.j.: 20 006/2007-51).
- *Další východiska:*
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané (č.j.: 25 884/2003-24).
- Systém primární prevence sociálně patologických jevů v ČR a v MSK.
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu ze dne 14. 4. 2004.
- Metodický pokyn MŠMT k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví.
- Závazný pokyn policejního prezidenta ze dne 21. ledna 2002, kterým se upravuje systém práce a postupy příslušníků Policie České republiky při odhalování a dokumentování kriminality dětí a trestné činnosti páchané na mládeži.
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení č.j.: 28 275/2000-22.
- Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance (č.j.: 14 423/99-22).
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví (č.j.: 10 194/2002-14).
- Vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadanými.
- Prevence je zajištěna:
- Minimálním preventivním programem, Programem proti šikanování a Strategií prevence projevů rizikového chování.

- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu. Č.j.: 11 691/2004-24
- Zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů.
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT, č.j. 37 014/2005 (Věstník MŠMT sešit 2/2006).
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými toxikomaniemi a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 94/1963 Sb. , o rodině, ve znění pozdějších předpisů.
- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009 – 2012.
- školním řádem,
- vnitřními předpisy školy.

Prevenzi zajišťují: metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel, ostatní pedagogové, speciální pedagog, školní psycholog a všichni zaměstnanci školy nebo školského zařízení.

Odborná pracoviště: pedagogicko-psychologická poradna (PPP), speciálně pedagogické centrum (SPC), sociální pracovníci a kurátoři pro děti a mládež, OSPOD (odbor sociálně právní péče o děti), dětský psycholog nebo psychiatr, krizové centrum pro mládež, diagnostické ústavy, dětské domovy, dětské domovy se školou, výchovné ústavy, střediska výchovné péče.